

Socialförsäkringsutskottets betänkande

1983/84:24

om bidrag till sjukförsäkringen (prop. 1983/84:100)

Sammanfattning

I betänkandet behandlas det i proposition 1983/84:100 under socialdepartementet, bilaga 7, litt. D upptagna anslaget D 1. Bidrag till sjukförsäkringen. Utskottet tillstyrker bifall till propositionens förslag.

Vidare behandlas under skilda rubriker ett antal motioner om sjukpenningfrågor enligt följande.

Beräkningen av sjukpenninggrundande inkomst (s. 5)

1983/84:1186 (m), 1983/84:1572, yrk. 2, (fp), 1983/84:1592, yrk. 3, (c), 1983/84:1608 (s) och 1983/84:2225 (fp).

Kompensationsnivån för deltids- och delårsarbetande (s. 7)

1983/84:777 (m), 1983/84:974 (s), 1983/84:1359, yrk. 2 b, (vpk), 1983/84:2046 (c) och 1983/84:2232, delvis, (m).

Besparingar inom sjukpenningförsäkringen (s. 9)

1983/84:2091, delvis, (fp), 1983/84:2222, yrk. 1, (m) och 1983/84:2526, yrk. 2, (c).

Karenstid för egenföretagare (s. 9)

1983/84:1571 (m, c, fp), 1983/84:1585 (c), 1983/84:1591 (c) och 1983/84:2218 (c).

Sjukpenning vid utlandsvistelse (s. 10)

1983/84:1575 (m), 1983/84:1580 (fp) och 1983/84:2220 (m).

Hemmamakeförsäkringen (s. 12)

1983/84:621 (m), 1983/84:1188 (fp), 1983/84:1578 (c) och 1983/84:2110, yrk. 4, (c).

Anslags- och finansieringsfrågor (s. 13)

1983/84:2222 yrk. 2, (m).

Utskottet avstyrker bifall till samtliga motioner. Nio reservationer och två särskilda yttranden har avgivits.

Propositionen

FEMTE HUVUDTITELN

Regeringen har i proposition 1983/84:100 bilaga 7 (socialdepartementet) under litt. D punkt D 1. Bidrag till sjukförsäkringen (s. 61–63) föreslagit

riksdagen att till Bidrag till sjukförsäkringen för budgetåret 1984/85 anvisa ett förslagsanslag av 4 280 000 000 kr.

Motioner

I motion 1983/84:621 av Erik Olsson m. fl. (m) hemställs att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av en snar revidering av hemmamesjukpenningen och sjukpenningtillägget inom den frivilliga sjukpenningförsäkringen.

I motion 1983/84:777 av Barbro Nilsson i Visby (m) och Siri Häggmark (m) hemställs att riksdagen hos regeringen begär förslag till en positiv lösning av sjukpenningrätten vid s. k. koncentrerad deltid.

I motion 1983/84:974 av Bo Finnkvist m. fl. (s) hemställs att riksdagen hos regeringen begär en översyn av sjukförsäkringen vad gäller sjukpenninggrundande inkomst.

I motion 1983/84:1186 av Görel Bohlin (m) hemställs att riksdagen hos regeringen begär utredning om åtgärder för att hindra att kompensation för vid sjukdom bortfallen inkomst blir större än arbetsinkomsten.

I motion 1983/84:1188 av tredje vice talman Karl Erik Eriksson (fp) hemställs att riksdagen uttalar sig för att en översyn företas när det gäller sjukpenningens storlek för den som icke har sjukpenninggrundande inkomst som överstiger 6 000 kr.

I motion 1983/84:1191 av Rune Gustavsson m. fl. (c) hemställs att riksdagen beslutar att hos regeringen begära att förslag framläggs om borttagande av fridagsregeln inom sjukförsäkringssystemet.

I motion 1983/84:1359 av Lars Werner m. fl. (vpk) föreslås

2. b) att riksdagen hemställer att regeringen – i avvaktan på förslag om genomgripande reform av socialförsäkringssystemet – till riksdagen framlägger förslag som innebär att förekommande orättvisor för deltidsarbetande inom sjukpenningssystemet avskaffas.

I motion 1983/84:1571 av Lars Ahlström m. fl. (m, c, fp) hemställs att riksdagen beslutar upphäva andra stycket i 3 kap. 11 § lagen (1962:381) om allmän försäkring.

I motion 1983/84:1572 av Karin Ahrlund (fp) hemställs

2. att riksdagen hos regeringen begär omgående förslag till ändrad lagstiftning angående egenföretagares sjukpenninggrundande inkomst.

I motion 1983/84:1575 av Anders Andersson (m) och Karl Björzén (m) hemställs att riksdagen hos regeringen begär en ändring av gällande regler för erhållande av sjukpenning under utlandsvistelse.

I motion 1983/84:1578 av Gunhild Bolander (c) och Kersti Johansson (c) hemställs att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om nödvändigheten av en snar uppräknig av hemmama-kesjukpenningen.

I motion 1983/84:1580 av tredje vice talman Karl Erik Eriksson (fp) och Elver Jonsson (fp) hemställs att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som anförts i motionen om sjukskrivning för patienter som genomgår sjukvårdande behandling utomlands.

I motion 1983/84:1585 av Stina Gustavsson (c) hemställs att riksdagen hos regeringen begär att förslag skyndsamt läggs fram med regler om ändrad karenstid för egenföretagare i enlighet med vad i motionen anförts.

I motion 1983/84:1591 av Stig Josefson (c) och Ingemar Hallenius (c) hemställs att riksdagen beslutar upphäva andra stycket i 3 kap. 11 § lagen (1962:381) om allmän försäkring.

I motion 1983/84:1592 av Stig Josefson m. fl. (c) hemställs

3. att riksdagen beslutar att hos regeringen begära förslag om att sjukpenning även skall utgå för förvärvsinkomst under 6 000 kr.

I motion 1983/84:1608 av Sten-Ove Sundström (s) hemställs att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts rörande retroaktiv sjukersättning.

I motion 1983/84:2046 (motivering i 1983/84:2045) av Karin Andersson m. fl. (c) hemställs att riksdagen beslutar om sådan ändring av sjukförsäkringsbestämmelserna att deltidsarbetande erhåller sjukpenning i förhållande till det reella inkomstbortfallet vid korttidssjukdom.

I motion 1983/84:2091 (delvis) (motivering i 1983/84:2088) av Jan-Erik Wikström m. fl. (fp) hemställs att riksdagen hos regeringen begär förslag om regelförändringar i fråga om sjukförsäkringen enligt vad som anförts i motionen. (Motion 2091 i övrig del behandlas i betänkandet SfU 1983/84:21.)

I motion 1983/84:2110 (motivering i 1983/84:2109) av Thorbjörn Fälldin m. fl. (c) hemställs

4. att riksdagen beslutar att hos regeringen begära förslag om rättvisa sjukpenningregler för hemarbetande i enlighet med vad som anförts.

I motion 1983/84:2218 av Rune Backlund (c) hemställs att riksdagen beslutar upphäva 3 kap. 11 § andra stycket lagen om allmän försäkring.

I motion 1983/84:2220 av Görel Bohlin (m) och Margareta Gard (m) hemställs att riksdagen hos regeringen begär sådan ändring i lagen om allmän försäkring att sjukpenning vid utlandsvistelse medges av försäkringskassan *endast* i rehabiliteringsärenden enligt 2 kap. 11 § lagen om allmän försäkring.

I motion 1983/84:2222 av Nils Carlshamre m. fl. (m) hemställs

1. att riksdagen beslutar att fr. o. m. den 1 juli 1984 i enlighet med motionens förslag införa nya regler i sjukpenningförsäkringen och föräldraförsäkringen,

2. att riksdagen beslutar att sjukförsäkringsavgiften och folkpensionsavgiften fr. o. m. den 1 juli 1984 skall utgöra 8,50 % resp. 10,45 %.

I motion 1983/84:2225 av Kerstin Ekman (fp) hemställs att riksdagen beslutar om sådana ändringar i 6 § lagen om allmän försäkring att det nuvarande stadgandet om en "väntetid" på 30 dagar för sjukpenningplacement utgår:

I motion 1983/84:2232 (delvis) av Sven Munke (m) hemställs att riksdagen hos regeringen begär förslag beträffande sjukersättningsberäkning för deltidsarbetande med koncentrerad halvtid. (Motion 2232 i övrig del behandlas i betänkandet SfU 1983/84:19.)

I motion 1983/84:2526 av Thorbjörn Fälldin m. fl. (c) hemställs

2. att riksdagen beslutar att införa i motionen redovisat förslag om ökad självrisk i sjukförsäkringen.

Utskottet

Utskottet behandlar nedan under skilda rubriker motionsledes väckta frågor med anknytning till sjukpenningförsäkringen. Avslutningsvis behandlas regeringens anslagsframställning beträffande sjukförsäkringen.

Den som är försäkrad enligt lagen om allmän försäkring (AFL) och bosatt i Sverige skall vara inskriven hos allmän försäkringskassa fr. o. m. den månad då den försäkrade fyller 16 år. Inskrivningen medför rätt till sjukpenning om den försäkrades sjukpenninggrundande inkomst uppgår till minst 6 000 kr. Den sjukpenninggrundande inkomsten motsvarar den inkomst i pengar eller vissa naturaförmåner som den försäkrade kan antas för år räknat komma att t. v. erhålla av eget arbete, antingen på grund av anställning eller genom annat förvärvsarbete. Vid beräkningen av den sjukpenninggrundande inkomsten bortses från den del av inkomsten som överstiger sju och en halv gånger det vid årets ingång gällande basbeloppet. Ändringen i den sjukpenninggrundande inkomsten på grund av inkomständring kan ske först 30 dagar efter det att försäkringskassan fått kännedom härom.

Sjukpenning utgår vid sjukdom som sätter ned arbetsförmågan med minst hälften. Vid fullständig nedsättning av arbetsförmågan utges hel sjukpenning och i annat fall halv sjukpenning. Hel sjukpenning utgör för dag räknat 90 % av den fastställda sjukpenninggrundande inkomsten, delad med 365.

Sjukförsäkringen ger skydd mot inkomstbortfall fr. o. m. dagen efter insjuknandedagen. Som insjuknandedag räknas normalt den dag då anmälan om sjukdomsfallet görs hos försäkringskassan. Om sjukdomsfallet varar

högst sex dagar utöver insjuknandedagen utges inte sjukpenning för de dagar, högst två, då den försäkrade ändå inte skulle ha arbetat i sin huvudsakliga sysselsättning (fridagsregeln). Om ett nytt sjukdomsfall inträffar inom 20 dagar från föregående sjukdomsfalls slut utgår sjukpenning även för insjuknandedagen i det nya sjukdomsfallet.

Beräkningen av sjukpenninggrundande inkomst

Den sjukpenninggrundande inkomsten innefattar även *naturaförmåner* i form av kost, bostad eller bil. Dessa förmåner ingår även i underlaget för beräkning av pensionsgrundande inkomst och för uttag av socialavgifter.

Görel Bohlin begär i motion 1186 en utredning om åtgärder för att förhindra, att anställda som under sjukdom åtnjuter de nämnda förmånerna blir överkompenserade genom att förmånerna också ingår i underlaget för den sjukpenninggrundande inkomsten.

Värdet av naturaförmåner vid beräkningen av sjukpenninggrundande inkomst m. m. bygger med nödvändighet på en schablonmässig beräkning. Så t. ex. ingår endast vissa slag av naturaförmåner i beräkningsunderlaget. Möjligheten att utnyttja förmånerna under sjukdom varierar också avsevärt mellan olika försäkrade. Skulle förmånerna i fråga undantas helt från beräkningsunderlaget för sjukpenninggrundande inkomst skulle detta i många fall kunna leda till en för låg sjukpenning. För att få en helt rättvisande kompensationsnivå fordras en särskild utredning vid varje sjukfall om i vilken utsträckning förmånerna kunnat utnyttjas. Detta skulle i sin tur leda till en helt orimlig administration som inte skulle stå i proportion till de eventuella smärre besparingar som skulle uppkomma genom att sjukpenningen reducerades i förhållande till utnyttjade naturaförmåner under sjukdomstiden. Utskottet kan på grund av det anförda inte förorda någon översyn i enlighet med yrkandet i motion 1186 och utskottet avstyrker bifall till motionen.

Sten-Ove Sundström begär i motion 1608 att *retroaktiv sjukersättning* skall kunna utgå till i första hand dem som varit långtidssjuka 30 dagar eller mer och som på grund av att löneförhandlingarna på arbetsmarknaden dragit ut på tiden inte fått sin sjukpenning beräknad efter rätt inkomstunderlag.

Möjligheten att beräkna ett retroaktivt sjukpenningtillägg har nyligen utretts av sjukpenningkommittén och redovisats i kommitténs slutbetänkande SOU 1983:48 Egenföretagares sjukpenning m. m. Kommittén har gjort en skiss på hur ett retroaktivt sjukpenningtillägg skulle kunna utformas men med hänsyn till de ökade kostnader som ett sådant tillägg skulle medföra inte funnit det möjligt att lägga fram något förslag. Kommittén har uttryckt förståelse för kraven på att frågan får en lösning och ansett att en ny prövning bör ske sedan de ekonomiska förutsättningarna härför förbättrats och ytterligare erfarenheter kunnat vinnas från arbetsmarknaden av hur problemen kunnat lösas avtalsvägen.

Kommitténs betänkande är föremål för beredning inom regeringskansliet, och utskottet är i avvaktan på resultatet av beredningen inte f. n. berett göra några uttalanden med anledning av motion 1608.

Den väntetid på 30 dagar som gäller innan en *ändrad sjukpenninggrundande inkomst* träder i kraft kritiserar i motion 2225 av Kerstin Ekman. Motionären anser att väntetiden helt kan slopas och begär beslut härom.

Sjukpenningkommittén har i betänkandet SOU 1981:22 Sjukersättningsfrågor ansett att den ifrågavarande väntetiden kan sänkas till 14 dagar. Frågan bereds f. n. i regeringskansliet, och enligt vad utskottet erfarit kan ett förslag i frågan väntas innevarande år. Någon åtgärd med anledning av motion 2225 är därför inte påkallad.

I motion 1592 av Stig Josefson begärs ett förslag om att sjukpenninggrundande inkomster skall beräknas även i de fall *förvärvsinkomsten understiger 6 000 kr*. Motionären pekar på den bristande överensstämelsen mellan uttaget av sjukförsäkringsavgifter och beräkningen av förmåner.

Även denna fråga har behandlats av sjukpenningkommittén i betänkandet SOU 1981:22. Kommittén har funnit att ett upphävande av begränsningarna skulle medföra en ökad administrativ belastning, krångel och besvär för den enskilde att få till stånd en extrem följsamhet i inkomstregistreringen och ökade sjukpenningutgifter för försäkringen. Kommittén har ansett att detta talar för att begränsningarna bör bibehållas.

Utskottet avstyrker med hänsyn till det anförda bifall till motion 1592.

Sjukpenninggrundande inkomst för den som har *inkomst av annat förvärvsarbete* än anställning beräknas i princip med ledning av den försäkrades taxering. Inkomsten av annat förvärvsarbete får dock inte beräknas högre än vad som motsvarar skäligen avlöning för liknande arbete för annans räkning. En jämförelseinkomst kan också användas vid beräkning i de fall den försäkrade på grund av särskilda förhållanden har en låg taxerad inkomst. Sådana förhållanden kan vara att den försäkrades verksamhet befinner sig i ett uppbyggnadsskede eller att stark skuldbelastning, ändrade förvärvsförhållanden eller tillfälliga förluster föreligger.

Karin Ahrland erinrar i motion 1572 om att sjukpenningkommittén även utrett frågan om hur egenföretagares sjukpenninggrundande inkomst skall beräknas (SOU 1983:48). Hon anser att det är hög tid att förändra reglerna så att egenföretagarna inte fortsättningsvis missgynnas så som i dag. Lagstiftningen bör enligt motionären ändras så att en beräkning med utgångspunkt från en jämförelselön blir regel i stället för undantag och hon anser att riksdagen omgående bör begära förslag härom.

Sjukpenningkommittén har prövat olika alternativ till förändringar av bestämmelserna om beräkning av sjukpenninggrundande inkomst för egenföretagare. Kommittén har funnit att de lösningar som är mest lämpliga ryms inom det nuvarande regelsystemet. Ett bättre utnyttjande av gällande bestämmelser skulle enligt kommitténs mening kunna avhjälpa en del av de skevheter som i dag finns. Kommittén pekar på t. ex. möjligheten att lägga en

jämförelselön till grund i fall av uppbyggnad av en rörelse eller i fall av stark skuldbelastning. En sådan mer flexibel tillämpning skulle kunna åstadkommas genom bl. a. ökad information och utbildning liksom om ärendena även fortsättningsvis bereddes med grundlighet och omsorg.

Utskottet, som förutsätter att kommitténs intentioner för att få tillstånd en smidigare och mer rättvisande tillämpning av gällande bestämmelser följs upp, avstyrker med det anförda bifall till motion 1572.

Kompensationsnivån för deltids- och delårsarbetande

Genom att den sjukpenninggrundande årsinkomsten delas med 365 vid beräkningen av sjukpenning och sjukpenning vid korttidssjukdom inte utgår för alla fridagar uppstår ojämna effekter i kompensationsgraden vid deltidsarbete som inte är jämnt fördelat över veckans arbetsdagar utan utförs under koncentrerade arbetsperioder. Problem i dessa hänseenden berörs i ett flertal motioner. Ett förslag från regeringen som innebär en rättvisare kompensation för deltidsarbetande vid koncentrerad deltid begärs i motion 777 av Barbro Nilsson i Visby och Siri Häggmark, motion 1359 av Lars Werner m. fl. och motion 2232 av Sven Munke. I motion 2046 av Karin Andersson m. fl. begärs att riksdagen skall besluta om sådana ändringar inom sjukpenningssystemet att deltidsarbetande erhåller sjukpenning i förhållande till det reella inkomstbortfallet vid korttidssjukdom. Rune Gustavsson m. fl. begär i motion 1191 ett förslag från regeringen om borttagande av fridagsregeln ur sjukförsäkringssystemet.

Utskottet behandlade vid föregående riksmöte såväl en motion som tog upp problemen med deltids- och delårsanställdas sjukpenningsskydd som en motion med ett yrkande om att fridagsregeln skulle avskaffas. Utskottet erinrade därvid om att sjukpenningkommittén i sitt betänkande SOU 1981:22 Sjukersättningsfrågor med olika exempel belyst ojämheterna i kompensationsnivån inom sjukpenningförsäkringen beroende på hur arbetstiden är förlagd och vilken lönekonstruktion det gäller. Utskottet framhöll att de ojämna effekterna främst beror på att den sjukpenninggrundande inkomsten delas upp över årets dagar oberoende av hur den försäkrade arbetat. Hänsyn till arbetad tid tas endast genom regeln om insjuknandedag och fridagsregeln. Utskottet framhöll vidare att om fridagsregeln slopades skulle visserligen sjukpenningen i vissa situationer ge deltids- och delårsanställda en högre kompensation för inkomstförlusten vid korttidssjukdom än f. n. men samtidigt föranleda att ett stort antal försäkrade blev överkompenserade. Utskottet avstyrkte därför bifall till motionsyrkandet om att fridagsregeln skulle slopas men förordade samtidigt att frågan om kompensationsnivån vid korttidsfrånvaro och för vissa deltids- och delårsanställda borde bli föremål för fortsatt utredning och att detta borde ges regeringen till känna. Riksdagen biföll utskottets hemställan.

Utskottet anser att riksdagen bör vidhålla sin tidigare inställning såvitt gäller slopande av fridagsregeln och utskottet avstyrker bifall till motion 1191. Utskottet vill emellertid understryka angelägenheten av att frågan om kompensationsnivån inom sjukpenningförsäkringen för de nu aktuella grupperna snarast blir föremål för fortsatt utredning. Med hänsyn till att ett tillkännagivande till regeringen i frågan gjordes vid föregående riksmöte anser utskottet att någon åtgärd med anledning av motionerna 777, 1359, 2046 och 2232 inte är påkallad.

Bo Finckvist m. fl. behandlar i motion 974 frågan om beräkningen av sjukpenninggrundande inkomst för personer med tillfälliga anställningar. Motionären framhåller att många försäkringskassor inte godkänner någon annan sjukpenninggrundande inkomst än vad en säsongarbetare kan förtjäna under en arbetssäsong trots att den försäkrade sökt arbete genom arbetsförmedlingen under den övriga delen av året men inte kunnat få något. Motionären anser att det vore rimligt att även räkna arbetslöshetsersättningen under de delar av året då den försäkrade inte kan få arbete som sjukpenninggrundande inkomst. Han begär att en översyn av sjukpenningförsäkringens regler sker för att den ifrågavarande gruppen försäkrade skall få en rättvisare kompensation vid sjukdom.

Den fråga som tagits upp i motionen har till en del samband med den tidigare behandlade frågan om en rättvisare kompensationsnivå för deltids- och delårsarbetande. Särskilda problem föreligger emellertid när det gäller sjukpenningrätten för arbetslösa och beredskapsarbetare och sjukpenningkommittén har på riksdagens begäran (SfU 1978/79:18 och 1980/81:4) särskilt tagit upp frågan till behandling i sitt slutbetänkande SOU 1983:48 Egenföretagares sjukpenning m. m. och redogjort för den praxis som finns på området. Sjukpenningkommittén gör den bedömningen att de som är aktivt arbetssökande sedan ett säsongarbete upphört bör bedömas som arbetslösa och få kvarstå i en sjukpenninggrundande inkomst som beräknas på helår, dvs. månadsverksamhet i t. ex. ett beredskapsarbete bör multipliceras med tolv. Även för sådana försäkrade som regelmässigt arbetar en del av året men tvingats därtill av arbetets karaktär, t. ex. vissa byggnads- och anläggningsarbetare i Norrland, är enligt utredningens bedömning förhållandena likartade dem som gäller för dem som är aktivt arbetssökande sedan ett säsongarbete upphört. Skälet till att arbete saknas är måhända att detta bedöms som utsiktslöst. Eftersom arbetets karaktär av säsongarbete således kan sägas vara ofrivilligt kan det enligt kommittén övervägas att i stället låta dessa försäkrade bedömas på samma sätt som övriga arbetslösa. Kan det inte vederläggas att det är fråga om ofrivilligt avstående från arbete borde den försäkrade kunna få sin arbetsinkomst uppräknad till helårsinkomst och det bör vara till fyllest att den försäkrade står till arbetsmarknadens förfogande, sådant detta begrepp vanligen tolkas. Kommittén anser att vad som skall förstås med "tillfälligt" arbete och dess inverkan på den sjukpenninggrundande inkomsten alltså bör anförtros åt de rättstillämpande organens

bedömning eftersom det torde ställa sig svårt att i författningstext närmare precisera innebörden härav. Det torde emellertid, framhåller kommittén, ligga inom ramen för riksförsäkringsverkets behörighet att komplettera nuvarande tillämpningsföreskrifter för vissa arbetslösa.

Med hänsyn till det anförda anser utskottet att någon ytterligare översyn av de frågor som tagits upp i motion 974 inte är påkallad. Utskottet förutsätter att frågorna genom den översyn som företagits av sjukpenningkommittén får en positiv lösning och anser att motionen härigenom blivit tillgodosedd.

Besparingar inom sjukpenningförsäkringen

I motionerna 2091 av Jan-Erik Wikström m. fl. och 2526 av Thorbjörn Fälldin m. fl. återkommer motionärerna till center-folkparti-regeringens förslag våren 1982 om besparingar inom sjukpenningförsäkringen m. m. genom införande av karensdagar och vissa sänkningar av sjukpenningnivån. Riksdagen biföll förslaget (prop. 1981/82:144, SfU 15, rskr 341), men beslutet undanröjdes under hösten samma år (prop. 1982/83:55, SfU 13, rskr 101). Motionärerna i motion 2091 begär förslag från regeringen om regeländringar i sjukförsäkringen i enlighet med riksdagens beslut våren 1982, medan motionärerna i motion 2526 begär att riksdagen ånyo skall besluta om en ökad självrisk i sjukförsäkringen fr. o. m. den 1 juli i år. Förslag till besparingar inom sjukpenningförsäkringen läggs också fram i motion 2222 av Nils Carlshamre m. fl. Förslaget överensstämmer i stora delar med ett besparingsförslag från motionärerna till det föregående riksmötet. Förslaget innebär att sjukpenningförsäkringens kompensationsnivå sänks till 60 % av den sjukpenninggrundande inkomsten under tio dagars sjukdom under en tolv månadersperiod och i övrigt till 80 %. Anmälningdagen skall inte ersättas och som anmälningdag skall räknas den första dag under sjukdomsfallet som den försäkrade på grund av sjukdomen helt avhållit sig från förvärvsarbete. Inom föräldraförsäkringen skall gälla en generell ersättningsnivå av 80 % av den sjukpenninggrundande inkomsten. Förslaget skall träda i kraft den 1 juli 1984 och beräknas enligt motionärerna medföra en besparing av drygt tre miljarder kronor per år.

Utskottet har senast vid föregående riksmöte motsatt sig besparingar inom sjukförsäkringen av den storleksordning det är fråga om i de förevarande motionerna främst med hänsyn till de kännbara effekter för de försäkrade som förslagen skulle leda till. Utskottet hänvisar till tidigare beslut i frågan om besparingar inom sjukförsäkringen (se SfU 1982/83:13 och 1982/83:17) och avstyrker bifall till motionerna 2091, 2526 och 2222 i nu behandlade delar.

Karenstid för egenföretagare

Den som har inkomst av annat förvärvsarbete än anställning har möjlighet att välja en karenstid inom sjukpenningförsäkringen om tre, trettio eller nittio dagar. Val av karenstid föranleder en motsvarande nedsättning av sjukförsäkringsavgiften. Om anmälan om karenstid gjorts kan den försäkrade övergå till kortare eller ingen karenstid under förutsättning att han har god hälsa och inte fyllt 55 år.

Bestämmelserna om möjlighet att ändra karenstidsvalet kritiserats i fyra motioner. I motion 1571 av Lars Ahlström m. fl., motion 1591 av Stig Josefson och Ingemar Hallenius och motion 2218 av Rune Backlund begärs ett slopande av bestämmelsen om att ändring av karenstid inte kan ske sedan den försäkrade fyllt 55 år. Rune Backlund anser också att bestämmelsen om att den försäkrade skall ha god hälsa vid ändring av karenstid samtidigt bör upphävas. Ytterligare en motion, 1585 av Stina Gustavsson, berör dessa frågor. Motionären anser att en möjlighet att fritt välja karenstid bör införas för dem som är födda 1923 eller tidigare och som i samband med att möjligheten att vara undantagen från ATP, och därmed från sjukförsäkringen, slopades fr. o. m. den 1 januari 1982 valde att frivilligt inträda i ATP-systemet.

Riksdagen avlog vid föregående riksmöte motioner med samma syfte som de nu förevarande. Utskottet framhöll därvid i betänkandet SfU 1982/83:17 bl. a. att om de ifrågavarande villkoren för övergång till kortare eller ingen karenstid inte fanns skulle en försäkrad så länge han är vid god hälsa kunna välja ett lågt försäkringsskydd och därmed få en reducerad sjukförsäkringsavgift för att vid försämrat hälsotillstånd välja ett heltäckande försäkringsskydd. Utskottet ansåg att en sådan valfrihet skulle drabba principerna för försäkringens finansiering. Utskottet ansåg vidare att det inte förelåg några särskilda skäl för att göra avsteg från bestämmelserna om val av karenstid för egenföretagare födda före år 1924, som frivilligt valt att återinträda i ATP-systemet. Utskottet vidhåller sin tidigare uppfattning och avstyrker bifall till motionerna 1571, 1591, 2218 och 1585.

Sjukpenning vid utlandsvistelse

Möjligheten att erhålla sjukpenning vid tillfälliga vistelser utomlands har begränsats fr. o. m. den 1 januari i år (prop. 1983/84:40, SfU 1983/84:10, rskr 85). Sjukpenning utgår i de fall den försäkrade insjuknar utomlands medan han utför arbete som ett led i en verksamhet som bedrivs i Sverige eller som sjöman anställd på svenskt handelsfartyg. Vidare kan sjukpenning utgå om den försäkrade under sjukdom eller rehabilitering reser till utlandet med försäkringskassans medgivande. På grund av konventioner med ett flertal länder är en försäkrad också bibehållen rätten till sjukpenning om han insjuknar under vistelse i konventionslandet.

Anders Andersson och Karl Björzén anför i motion 1575 att sådana personer, som genom olyckshändelse eller svår sjukdom tvingas att vårdas på sjukhus utomlands en längre tid eller som smittbärare måste hållas isolerade saknar möjlighet att omedelbart föranstalta om hemresa för att komma i åtnjutande av sjukpenning i de fall sådan inte kan utgå vid utlandsvistelsen. Motionärerna anser att sjukpenning utomlands bör utgå när den försäkrade på grund av sitt hälsotillstånd tvingas att stanna kvar i utlandet, och de begär förslag från regeringen om en lagändring i detta syfte.

Utskottet är medvetet om att de ändrade bestämmelserna om rätt till sjukpenning vid utlandsvistelse medför en olikformig behandling av försäkrade som insjuknar utomlands främst beroende på att sjukpenningrätten i vissa fall upprätthålls genom konventioner. Avsikten är emellertid att man genom nya konventionsförhandlingar skall försöka nå en större enhetlighet härvidlag. Utskottet förutsätter också att det sker en fortlöpande uppföljning av effekterna av de nya reglerna inom riks försäkringsverket och avstyrker med det anförda bifall till motion 1575.

I motion 2220 av Görel Bohlin och Margareta Gard anföras att de nya reglerna inte medfört något villkor för de försäkrade att stanna i Sverige vid sjukdom. Tillämpningsföreskrifterna innebär att försäkringskassan prövar om resan/vistelsen kan anses lämplig ur hälsosynpunkt och om kassan bedömer att utlandsvistelsen inte försvårar tillfrisknandet eller möjligheterna till rehabilitering skall sjukpenning utges under utlandsvistelsen. Enligt motionärerna bör huvudregeln vara att de försäkrade skall stanna i Sverige och sjukpenning vid utlandsvistelse bör endast medges när ett rehabiliteringsincitament finns med i bilden. Motionärerna begär förslag från regeringen till lagändring av denna innebörd.

Ändringarna i bestämmelserna om rätt till sjukpenning utomlands föranleddes främst av behovet av administrativa förenklingar och av svårigheterna att göra en effektiv sjukkontroll i de fall den försäkrade insjuknat utomlands. Motsvarande svårigheter föreligger inte om den försäkrade insjuknat i Sverige. Utskottet anser därför att det inte finns några vägande skäl för att förändra bestämmelserna på sätt föreslagits i motion 2220 och utskottet avstyrker bifall till motionen.

Tredje vice talmannen Karl Erik Eriksson och Elver Jonsson tar i motion 1580 upp frågan om möjligheten för personer med vissa kroniska sjukdomar att få sjukpenning vid vistelse på vårdinrättning utomlands. Motionärerna anser att det inte finns några fasta regler för i vilka fall försäkringskassorna medger att sjukpenning utgår i nämnda situationer fall, och de begär att frågan löses, exempelvis genom att riks försäkringsverket låter utarbeta anvisningar till läkarna beträffande utlandsvården.

Utskottet har vid två tillfällen under föregående riksmöte behandlat motioner med samma syfte som den nu förevarande (SfU 1982/83:13 och 17). Utskottet har därvid lämnat en redogörelse för gällande bestämmelser på området dels inom AFL, dels i riks försäkringsverkets kungörelse RFFS

1981:4, vilken kompletterats med anvisningar till försäkringskassorna för handläggning av ansökningar om sjukpenning vid utlandsvård. Utskottet har med hänsyn till innehållet i de nämnda bestämmelserna och anvisningarna för försäkringskassornas handläggning ansett att det inte funnits någon anledning till åtgärder i frågan från riksdagens sida och riksdagen har anslutit sig till denna uppfattning.

Utskottet anser att riksdagen bör vidhålla sin tidigare ståndpunkt i frågan och avstyrker bifall till motion 1580.

Hemmamakeförsäkringen

Den som inte har en sjukpenninggrundande inkomst som överstiger 6 000 kr. kan vara sjukpenningförsäkrad genom den s. k. hemmameförsäkringen. Förutsättningarna härför är att den försäkrade antingen är gift och stadigvarande sammanbor med sin make eller stadigvarande sammanbor med barn under 16 år eller med någon med vilken den försäkrade har varit gift eller har eller har haft barn. Sjukpenning utgår under dessa förutsättningar med åtta kr. per dag. För hemmameförsäkrad och sådana försäkrade som skulle ha varit hemmameförsäkrade om de inte haft förvärvsinkomst finns möjlighet att teckna en frivillig sjukpenningförsäkring hos den försäkringskassa där de är inskrivna. De kan därmed få ett sjukpenningtillägg som ger en sammanlagd sjukpenning av högst 20 kr. per dag.

Ett flertal motioner tar upp frågan om hemmameförsäkringskydd. I motion 621 av Erik Olsson m. fl. begärs ett tillkännagivande till regeringen om behovet av en snar revidering av sjukpenningtillägget inom den frivilliga sjukpenningförsäkringen så att denna tillsammans med hemmameförsäkringen om åtta kr. ger en sjukpenning som motsvarar garantibeloppet inom föräldraförsäkringen (f. n. 37 kr. per dag). Tredje vice talmannen Karl Erik Eriksson anser i motion 1188 att en översyn av hemmameförsäkrings belopp bör ske med hänvisning till att beloppet varit oförändrat i tio år och behöver höjas. Motionärerna i motion 1578 av Gunhild Bolander och Kersti Johansson och 2110 av Thorbjörn Fäldin m. fl. anser att hemmameförsäkringen snarast bör höjas till 40 kr. per dag eller till samma belopp som centerpartiet föreslagit beträffande garantinivån inom föräldraförsäkringen. I den förenämnda motionen begärs ett tillkännagivande och i den sistnämnda motionen ett skyndsamt förslag härom.

Sjukpenningkommittén har nyligen gjort en översyn av hemmameförsäkringen och den frivilliga sjukpenningförsäkringen och redovisat sina förslag i frågan i sitt förenämnda slutbetänkande SOU 1983:48. Enligt kommitténs bedömning är behovet av en hemmameförsäkring i dag inte så stort att det motiverar en obligatorisk försäkring. I stället bör hemmameförsäkrarna få möjlighet till försäkringsskydd genom en frivillig försäkring med en ersättningsnivå som motsvarar garantinivån inom föräldraförsäkringen. Försäkringen skall finansieras med premier från de försäkrade, beräknade

efter försäkringsmässiga grunder, och visst statsbidrag. Kommitténs förslag, som inte är enhälligt, bereds f. n. inom regeringskansliet, och en proposition i frågan kan väntas inom kort. Utskottet är med hänsyn till det anförda nu inte berett att göra några uttalanden beträffande konstruktionen av försäkrings-skyddet för hemmakar och avstyrker bifall till motionerna 621, 1188, 1578 och 2110.

Anslags- och finansieringsfrågor

Sjukförsäkringen finansieras till 85 % med sjukförsäkringsavgiften enligt lagen om socialavgifter och till 15 % över anslaget D 1. Bidrag till sjukförsäkringen. För budgetåret 1984/85 har utgifterna under anslaget beräknats till 4 280 000 000 kr.

De förslag till besparingar inom sjukförsäkringen som lagts fram i motion 2222 av Nils Carlshamre m. fl. beräknas enligt motionärerna medföra minskade utgifter för sjukförsäkringen med 3 miljarder kronor. För att besparingarna skall tillföras statsbudgeten yrkas i samma motion att sjukförsäkringsavgiften skall sänkas med en procentenhet till 8,50 % och folkpensionsavgiften höjas i motsvarande mån till 10,45 % fr. o. m. den 1 juli 1984.

Utskottet har ovan avstyrkt bifall till besparingsförslagen i motion 2222. Motionens förslag om ändrat avgiftsuttag föranleder därför ingen åtgärd.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag till medelsanvisning under anslaget D 1. Bidrag till sjukförsäkringen.

Hemställan

Utskottet hemställer

1. beträffande *naturaförmåner*
att riksdagen avslår motion 1983/84:1186,
2. beträffande *retroaktivt sjukpenningtillägg*
att riksdagen avslår motion 1983/84:1608,
3. beträffande *väntetid för ändrad sjukpenninggrundande inkomst*
att riksdagen avslår motion 1983/84:2225,
4. beträffande *nedre gräns för sjukpenninggrundande inkomst*
att riksdagen avslår motion 1983/84:1592 yrkande 3,
5. beträffande *sjukpenninggrundande inkomst för egenföretagare*
att riksdagen avslår motion 1983/84:1572 yrkande 2,
6. beträffande *kompensationsnivån för deltidsarbetande*
att riksdagen avslår motionerna 1983/84:777, 1983/84:1359 yrkande 2 b, 1983/84:2046 och 1983/84:2232 i motsvarande del,
7. beträffande *sloppande av fridagsregeln*
att riksdagen avslår motion 1983/84:1191,
8. beträffande *sjukpenninggrundande inkomst för säsong- och beredskapsarbetande*
att riksdagen avslår motion 1983/84:974,

9. beträffande *karensdagar m. m.*
att riksdagen avslår motion 1983/84:2091 i motsvarande del och motion 1983/84:2526 yrkande 2,
10. beträffande *sänkt kompensationsnivå inom sjukpenningförsäkringen och föräldraförsäkringen*
att riksdagen avslår motion 1983/84:2222 yrkande 1,
11. beträffande *karenstid för egenföretagare*
att riksdagen avslår motionerna 1983/84:1571, 1983/84:1585, 1983/84:1591 och 1983/84:2218,
12. beträffande *sjukpenning vid insjuknande under utlandsvistelse*
att riksdagen avslår motion 1983/84:1575,
13. beträffande *villkor för medgivande av sjukpenning vid utlandsvistelse*
att riksdagen avslår motion 1983/84:2220,
14. beträffande *sjukpenning vid utlandsvård*
att riksdagen avslår motion 1983/84:1580,
15. beträffande *höjning av hemmamakesjukpenningen*
att riksdagen avslår motionerna 1983/84:1188, 1983/84:1578 och 1983/84:2110 yrkande 4,
16. beträffande *höjning av sjukpenningen inom den frivilliga sjukpenningförsäkringen*
att riksdagen avslår motion 1983/84:621,
17. beträffande *medelsanvisningen*
att riksdagen med bifall till proposition 1983/84:100 till *Bidrag till sjukförsäkringen* för budgetåret 1984/85 anvisar ett förslagsanslag av 4 280 000 000 kr.,
18. beträffande *sjukförsäkrings- och folkpensionsavgiften*
att riksdagen avslår motion 1983/84:2222 yrkande 2.

Stockholm den 10 april 1984

På socialförsäkringsutskottets vägnar
NILS CARLSHAMRE

Närvarande: Nils Carlshamre (m), Doris Håvik (s), Börje Nilsson (s), Allan Åkerlind (m), Lars-Åke Larsson (s), Gullan Lindblad (m), Karin Israelsson (c), Lena Öhrsvik (s), Siri Häggmark (m), Gunhild Bolander (c), Margó Ingvardsson (vpk), Nils-Olof Gustafsson (s), Ingegerd Elm (s), Inger Hestvik (s) och Rune Backlund (c).

Reservationer

1. Sjukpenninggrundande inkomst för egenföretagare (mom. 5)

Nils Carlshamre, Allan Åkerlind, Gullan Lindblad och Siri Häggmark (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som börjar på s. 6 med "Sjukpenningkommittén har" och slutar på s. 7 med "motion 1572" bort ha följande lydelse:

Sjukpenningkommittén har prövat olika alternativ till förändringar av bestämmelserna om beräkning av sjukpenninggrundande inkomst för egenföretagare. Kommitténs majoritet har funnit att ett bättre utnyttjande av nuvarande möjligheter att t. ex. lägga en jämförelselön till grund i fall av uppbyggnad av en rörelse eller i fall av stark skuldbelastning skulle avhjälpa en del av de skevheter som finns i dag. I en reservation till kommitténs betänkande förordas däremot att man, i stället för dagens system med en beräkning av den sjukpenninggrundande inkomsten med i princip utgångspunkt från taxerad inkomst, inför en ordning där användandet av jämförelselön blir huvudregel. För att den nya metoden skall bli lätthanterlig förordas samtidigt en avsevärd grad av schablonisering. I reservationen förordas också att underlaget för egenföretagares sjukförsäkringsavgift skall vara registrerad sjukpenninggrundande inkomst för att få överensstämmelse mellan avgift och förmån.

Enligt utskottets mening bör ett system med jämförelselön enligt den i den nämnda reservationen föreslagna utformningen införas, och regeringen bör omgående förelägga riksdagen förslag till ändrad lagstiftning i frågan. Detta bör med anledning av motion 1572 ges regeringen till känna.

dels att utskottet under moment 5 bort hemställa

5. beträffande *sjukpenninggrundande inkomst för egenföretagare* att riksdagen med bifall till motion 1983/84:1572 yrkande 2 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

2. Kompensationsnivån för deltid arbetande (mom. 6)

Margó Ingvardsson (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande som börjar på s. 8 med "Utskottet vill" och slutar med "är påkallad" bort ha följande lydelse:

Såvitt gäller frågan om kompensationsnivån för deltids- och delårsanställda begärde riksdagen vid föregående riksmöte på förslag av utskottet (SfU 1982/83:17) att denna borde bli föremål för fortsatt utredning. Regeringen har emellertid ännu inte vidtagit någon åtgärd med anledning av riksdagsskrivelsen i fråga. Utskottet anser på grund härav att riksdagen bör göra ett nytt tillkännagivande som innebär att regeringen skall lägga fram förslag till

riksdagen som tar bort de orättvisor som finns inom sjukpenningssystemet för deltidsarbetande.

dels att utskottet under moment 6 bort hemställa

6. beträffande *kompensationsnivån för deltidsarbetande*

att riksdagen med bifall till motion 1983/84:1359 yrkande 2 b och med anledning av motionerna 1983/84:777, 1983/84:2046 och 1983/84:2232 i motsvarande del som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

3. *Slopande av fridagsregeln (mom. 7)*

Karin Israelsson, Gunhild Bolander och Rune Backlund (alla c) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 8 som börjar med "Utskottet anser" och slutar med "motion 1191" bort ha följande lydelse:

I reservation 3 till utskottets betänkande SFU 1982/83:17 framhölls att med hänsyn till de orättvisa effekter som fridagsregeln medför för främst deltids- och skiftarbetande borde regeln tas bort. Utskottet vidhåller att detta bör vara fallet även om förslaget i reservation 4 nedan om besparingar inom sjukförsäkringen inte vinner riksdagens bifall. Möjligheten finns då att finansiera kostnaderna för förslaget genom en sänkning av sjukpenningförsäkringens kompensationsnivå i högre inkomstlagen. Utskottet biträder sålunda yrkandet i motion 1191 om att regeringen bör lägga fram förslag till riksdagen om borttagande av fridagsregeln inom sjukförsäkringssystemet.

dels att utskottet under moment 7 bort hemställa

7. beträffande *slopande av fridagsregeln*

att riksdagen med bifall till motion 1983/84:1191 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

4. *Karensdagar m. m. (mom. 9)*

Karin Israelsson, Gunhild Bolander och Rune Backlund (alla c) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 9 som börjar med "Utskottet har" och slutar med "behandlade delar" bort ha följande lydelse:

Riksdagens beslut våren 1982 om ändringar i sjukpenningförsäkringen innebar bl. a. att spännvidden mellan det högsta och det lägsta sjukpenningbeloppet minskade. Genom begränsningen av kompensationsgraden i de högsta inkomstskikten fick beslutet en klar fördelningspolitisk profil. Vidare kunde också fridagsregeln, som särskilt hårt drabbade deltids- och delårsanställda och skiftarbetande, tas bort. Härigenom värnades en svag grupp. Beslutet präglades också i övrigt av att det slog vakt om de hälsosvaga och utsatta grupperna. Ur besparingssynpunkt innebar beslutet bl. a. att folkpensionssystemet kan tryggas i ett längre perspektiv genom en omfördelning av

avgiftsuttaget såvitt gäller sjukförsäkringsavgiften och folkpensionsavgiften.

Utskottet anser att riksdagen ånyo bör besluta om ändringar i sjukförsäkringen fr. o. m. den 1 juli 1984 i enlighet med vad som anförts i motionerna 2526 och 2091.

Det anförda innebär att utskottet avstyrker bifall till besparingsförslaget i motion 2222.

dels att utskottet under moment 9 bort hemställa

9. beträffande *karensdagar m. m.*

att riksdagen med bifall till motionerna 1983/84:2091 i motsvarande del och 1983/84:2526 yrkande 2 antar följande i bilaga intagna lagförslag

1. Förslag till lag om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring,
2. Förslag till lag om ändring i lagen (1956:293) om ersättning åt smittbärare.

5. *Sänkt kompensationsnivå inom sjukpenningförsäkringen och föräldraförsäkringen (mom. 10)*

Nils Carlshamre, Allan Åkerlind, Gullan Lindblad och Siri Häggmark (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 9 som börjar med "Utskottet har" och slutar med "behandlade delar" bort ha följande lydelse:

Socialministern har i propositionen framhållit nödvändigheten av att begränsa kostnadsutvecklingen inom socialförsäkringens område men uttalat att det måste ske med varsamhet. Utskottet delar denna uppfattning och anser att förslaget i motion 2222 om besparingar inom sjukpenningförsäkringen och föräldraförsäkringen inte har en alltför allvarlig innebörd för den enskildes sociala standard samtidigt som det ger en väsentlig besparingseffekt. Jämfört med förslagen i motionerna 2091 och 2526 om införande av karensdagar ger förslaget i motion 2222 om en sänkning av ersättningsnivån till 60 % under högst tio dagar per år betydligt mildare effekter och den fördelen att ingen genom oturlig fördelning på året av inträffad sjukdom blir utan ersättning. Förslaget står inte heller i strid med internationella åtaganden. Även förslaget om en sänkning av den allmänna ersättningsnivån till 80 % innebär på grund av marginalskatteeffekten en måttlig förändring av den enskildes försäkringskydd.

Utskottet förordar således att de i motion 2222 föreslagna förändringarna i sjukförsäkringen och föräldraförsäkringen genomförs och avstyrker bifall till besparingsförslagen i motionerna 2091 och 2526.

dels att utskottet under moment 10 bort hemställa

10. beträffande *sänkt kompensationsnivå inom sjukpenningförsäkringen och föräldraförsäkringen*

att riksdagen med bifall till motion 1983/84:2222 yrkande 1 antas följande såsom *Reservanternas förslag* betecknade

Förslag till

Lag om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring

Härigenom föreskrivs att 3 kap. 4 § och 4 kap. 4, 10 och 14 §§ lagen (1962:381) om allmän försäkring skall ha nedan angivna lydelse:

Nuvarande lydelse

Reservanternas förslag

3 kap.

4 §

Hel sjukpenning utgör för dag nittio procent av den fastställda sjukpenninggrundande inkomsten, delad med trehundrasextiofem. Sjukpenningen avrundas till närmaste hela krontal. För försäkrad som avses i 1 § andra stycket utgör hel sjukpenning åtta kronor för dag.

Hel sjukpenning utgör per dag för tio dagar under ett kalenderår sextio procent och för övriga dagar åttio procent av den fastställda sjukpenninggrundande inkomsten, delad med trehundrasextiofem. Sjukpenningen avrundas till närmast hela krontal. För försäkrad som avses i 1 § andra stycket utgör hel sjukpenning åtta kronor per dag.

För varje dag då den försäkrade får sjukhusvård skall sjukpenningen minskas med fyrtio kronor, dock med högst en tredjedel av sjukpenningens belopp. Därvid skall det belopp varmed minskning sker avrundas till närmast lägre hela krontal. Sjukpenningen vid sjukhusvård skall dock alltid utgå med lägst åtta kronor.

4 kap.

4 §

Hel föräldrapenning enligt 2 § utgår med trettiosju kronor om dagen (garantinivå). Har föräldern under minst tvåhundrasjuttio dagar i följd före barnets födelse eller den beräknade tidpunkten härför varit, eller skulle föräldern, om försäkringskassan haft kännedom om samtliga föreliggande förhållanden, ha varit försäkrad för en sjukpenning överstigande nämnda belopp, utgår föräldrapenningen med ett belopp som motsvarar föräldrarnas sjukpenning enligt 3 kap. 4 §.

Hel föräldrapenning enligt 2 § utgör åttio procent av den fastställda sjukpenninggrundande inkomsten, delad med trehundrasextiofem, och avrundas till närmaste hela krontal. Föräldrapenningen utgör dock alltid lägst trettiosju kronor om dagen (garantinivå). Föräldrapenning utgår med belopp över garantinivån endast om föräldern under minst tvåhundrasjuttio dagar i följd före barnets födelse eller den beräknade tidpunkten för födelsen har haft en sjukpenninggrundande inkomst som ger en föräldrapenning överstigande denna nivå. Detsamma gäller då föräldern under denna tid skulle ha haft en

Nuvarande lydelse

Reservanternas förslag

sådan inkomst, om försäkringskassan hade haft kännedom om samtliga föreliggande förhållanden.

Om föräldrarna har barnet gemensamt i sin vård, utgår föräldrapenning över garantinivån till fadern endast under förutsättning att även modern är eller enligt vad förut sagts bort vara försäkrad för sjukpenning som överstiger garantinivån. Undantag från vad nu sagts får medges när det visas att modern till följd av sjukdom eller av andra särskilda skäl inte kan anses ha möjlighet att vårda barnet.

10 §

Föräldrapenning enligt 8 § utgår med belopp som *motsvarar föräldrarnas sjukpenning enligt 3 kap. 4 §*. Bestämmelserna i 3 kap. 10 § fjärde stycket och 15 § äga motsvarande tillämpning på föräldrapenning enligt 8 §.

Föräldrapenning enligt 8 § utgår med belopp som *utgör åttio procent av den fastställda sjukpenninggrundande inkomsten, delad med trehundra sextio fem, och avrundas till närmaste hela kronantal*. Bestämmelserna i 3 kap. 10 § fjärde stycket och 15 § äger motsvarande tillämpning på föräldrapenning enligt 8 §.

14 §

Under sådan tid som anges i 13 § första stycket utgår särskild föräldrapenning för dag, när

a) förälder inte förvärvsarbetar, med ett belopp som *motsvarar föräldrarnas sjukpenning enligt 3 kap. 4 §*, dock lägst trettiosju kronor (garantinivå).

a) förälder inte förvärvsarbetar, med ett belopp som *utgör åttio procent av den fastställda sjukpenninggrundande inkomsten, delad med trehundra sextio fem, och avrundas till närmaste hela kronantal, dock alltid med lägst trettiosju kronor (garantinivå)*,

b) förälder förvärvsarbetar högst hälften av normal arbetstid, med ett belopp som motsvarar hälften av det belopp som anges under a).

c) förälder förvärvsarbetar högst tre fjärdedelar av normal arbetstid, med ett belopp som motsvarar en fjärdedel av det belopp som anges under a).

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1984.

6. Karenstid för egenföretagare (mom. 11)

Nils Carlshamre (m), Allan Åkerlind (m), Gullan Lindblad (m), Karin Israelsson (c), Siri Häggmark (m), Gunhild Bolander (c) och Rune Backlund (c) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 10 som börjar med "Riksdagen avslag" och slutar med "och 1585" bort ha följande lydelse:

Bestämmelsen om att den försäkrade skall ha god hälsa och inte ha fyllt 55 år för att kunna välja ett bättre sjukpenningsskydd har bl. a. tillkommit för att förhindra att en försäkrad så länge han är vid god hälsa väljer ett lågt försäkringsskydd – varmed följer en reducerad sjukförsäkringsavgift – för att vid försämrat hälsotillstånd välja ett heltäckande försäkringsskydd. Enligt utskottets mening bör emellertid ett krav på god hälsa vid övergången till kortare eller ingen karenstid vara tillräckligt för att nå detta syfte. Att därutöver ha en åldersgräns på 55 år utgör enligt utskottets mening en särbehandling av äldre företagare som inte kan anses motiverad. Utskottet anser att riksdagen bör besluta om ett slopande av nämnda åldersgräns. Ändringen bör komma även dem till godo som återkallar ett undantagande från ATP och därmed blir anslutna till sjukpenningförsäkringen.

dels att utskottet under moment 11 bort hemställa

11. beträffande karenstid för egenföretagare

att riksdagen med anledning av motionerna 1983/84:1571, 1983/84:1585, 1983/84:1591 och 1983/84:2218, antar följande såsom *Reservanternas förslag* betecknade

Förslag till

Lag om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring

Härigenom föreskrivs att 3 kap. 11 § lagen (1962:381) om allmän försäkring skall ha nedan angivna lydelse:

Nuvarande lydelse

Reservanternas förslag

3 kap.
11 §

Om en försäkrad gör anmälan till den allmänna försäkringskassan skall i fråga om sjukperioder, som börjar efter nästa månadsskifte, sjukpenning som svarar mot inkomst av annat förvärvsarbete inte utgå för de första tre, trettiofyra eller nittiofyra dagarna av varje sjukperiod, den dag då sjukdomsfallet inträffade inräknad (*karenstid*). I fråga om sådan sjukpenning tillämpas inte 10 § första–tredje styckena. Vid beräkning av karenstid skall, om en sjukperiod börjar inom tjugo dagar efter föregående sjukperiods slut, de båda perioderna anses såsom en sjukperiod.

En försäkrad, som gjort anmälan enligt första stycket, får övergå till försäkring med kortare karenstid,	En försäkrad, som gjort anmälan enligt första stycket, får övergå till försäkring med kortare karenstid,
--	--

Nuvarande lydelse

om han har god hälsa och ej fyllt femtiofem år. En sådan ändring skall gälla från och med den månad närmast efter den, då framställningen gjordes hos kassan, men får ej tillämpas vid sjukdom som inträffat innan ändringen blivit gällande.

I fråga om försäkring med karenstid skall vid tillämpning av 5 § andra stycket första punkten den i sagda punkt angivna tiden trettio dagar ökas med det antal dagar som svarar mot den valda karenstiden.

Reservanternas förslag

om han har god hälsa. En sådan ändring skall gälla från och med den månad närmast efter den, då framställningen gjordes hos kassan, men får ej tillämpas vid sjukdom som inträffat innan ändringen blivit gällande.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1984.

7. Höjning av hemmamesjukpenningen (mom. 15)

Karin Israelsson, Gunhild Bolander och Rune Backlund (alla c) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s.12 börjar med "Sjukpenningkommittén har" och på s. 13 slutar med "och 2110" bort ha följande lydelse:

Sjukpenningkommittén har nyligen gjort en översyn av hemmamesjukförsäkringen och den frivilliga sjukpenningförsäkringen. I betänkandet SOU 1983:43 har kommitténs majoritet föreslagit att den obligatoriska försäkringen för hemmamesjuk skall upphöra och att frågan om dessa försäkrades sjukpenningsskydd skall lösas inom ramen för en frivillig försäkring. Utskottet anser att det är ett steg i fel riktning att försäkra sjukförsäkringen för en redan missgynnad grupp. Kommittén borde i stället följt uttalanden från riksdagen (se SfU 1978/79:18) där en ekonomisk förbättring krävts. Enligt utskottets mening är det inte rimligt att hemmamesjukpenningens belopp varit oförändrat 8 kr. under tio år medan samtidigt högsta sjukpenningbeloppet successivt ökat till följd av anknypningen till basbeloppet. Utskottet anser därför att hemmamesjukpenningens belopp snarast bör räknas upp till samma nivå som garantibeloppet inom föräldraförsäkringen, vilket f. n. är 37 kr. per dag. Utskottet tillstyrker sålunda bifall till motion 2110 i motsvarande del och anser att riksdagen bör begära ett skyndsamt förslag från regeringen som tillgodoser motionen. Härigenom tillgodoses även motionerna 1578 och 1188.

dels att utskottet under moment 15 bort hemställa

15. beträffande en höjning av hemmamesjukpenningen

att riksdagen med anledning av motionerna 1983/84:2110 yrkande 4, 1983/84:1578 och 1983/84:1188 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

8. *Höjning av sjukpenningen inom den frivilliga sjukpenningförsäkringen (mom. 16)*

Nils Carlshamre, Allan Åkerlind, Gullan Lindblad och Siri Häggmark (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 12 börjar med "Sjukpenningkommittén har" och på s. 13 slutar med "och 2110" bort ha följande lydelse:

Sjukpenningkommittén har nyligen gjort en översyn av hemmamakeförsäkringen och den frivilliga sjukpenningförsäkringen. I betänkandet SOU 1983:43 har kommitténs majoritet föreslagit att den obligatoriska försäkringen för hemmamakar skall upphöra och att frågan om dessa försäkrades sjukpenningsskydd skall lösas inom ramen för en frivillig försäkring. I en reservation till betänkandet har moderata samlingspartiets representant framhållit att den obligatoriska hemmamakeförsäkringen bör behållas men att en uppräknig av beloppet f. n. inte är möjlig av statsfinansiella skäl. Utskottet delar denna bedömning och avstyrker bifall till motionerna 1188, 1578 och 2110. Då det emellertid är angeläget att snarast förstärka sjukpenningsskyddet för hemmamakeförsäkrade bör detta kunna ske genom en utbyggnad av den frivilliga sjukpenningförsäkringen så att denna försäkring kompletterar hemmamakeförsäkringens belopp upp till en nivå som motsvarar föräldraförsäkringens garantinivå, f. n. 37 kr. per dag. Utskottet anser inte att det finns anledning avvakta beredningen av sjukpenningkommitténs förslag beträffande sjukpenningsskyddet för hemmamakar utan riksdagen bör redan nu ta ställning till en förbättring av detta skydd i enlighet med förslaget i motion 621 och ge regeringen till känna vad som anförts i motionen om behovet av en snar revidering av bestämmelserna inom den frivilliga sjukpenningförsäkringen.

dels att utskottet under moment 16 bort hemställa

16. beträffande *höjning av sjukpenningen inom den frivilliga sjukpenningförsäkringen*

att riksdagen med bifall till motion 1983/84:621 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anför.

9. *Sjukförsäkringsavgiften och folkpensionsavgiften (mom. 18)*

Nils Carlshamre, Allan Åkerlind, Gullan Lindblad och Siri Häggmark (alla m) anser under förutsättning av bifall till reservation 5 ovan

dels att den del av utskottets yttrande på s. 13 som börjar med "Utskottet har" och slutar med "ingen åtgärd" bort ha följande lydelse:

Utskottet har ovan i reservation 5 tillstyrkt förslaget i motion 2222 om besparingar inom sjuk- och föräldraförsäkringarna. Besparingarna bör

tillföras statsbudgeten genom att sjukförsäkringsavgiften sänks med en procentenhet och folkpensionsavgiften höjs i motsvarande mån.

dels att utskottet under moment 18 bort hemställa

18. beträffande *sjukförsäkringsavgiften och folkpensionsavgiften*
att riksdagen med bifall till motion 1983/84:2222 yrkande 2 antas
följande såsom *Reservanternas förslag* betecknade

Förslag till

Lag om ändring i lagen (1981:691) om socialavgifter

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 1 § lagen (1981:691) om socialavgifter skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Reservanternas förslag

2 kap.

1 §

En arbetsgivare skall på det avgiftsunderlag som anges i 3–5 §§ för varje år betala

1. sjukförsäkringsavgift med 9,50 procent,	1. sjukförsäkringsavgift med 8,50 procent,
2. folkpensionsavgift med 9,45 procent,	2. folkpensionsavgift med 10,45 procent
3. tilläggsavgift efter den procentsats som anges i särskild lag,	
4. delpensionsavgift med 0,50 procent,	
5. barnomsorgsavgift med 2,20 procent,	
6. arbetsskadeavgift efter den procentsats som anges i särskild lag,	
7. arbetsmarknadsavgift med 1,30 procent,	
8. arbetarskyddsavgift med 0,155 procent,	
9. vuxenutbildningsavgift med 0,25 procent samt	
10. lönegarantiavgift med 0,20 procent.	

Arbetsgivare som avses i 1 kap. 2 § andra stycket skall dock betala endast tilläggsavgift.

Staten betalar inte arbetsskadeavgift.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1984.

Särskilda yttranden

1. Nedre gräns för sjukpenninggrundande inkomst (mom. 4)

Karin Israelsson, Gunhild Bolander och Rune Backlund (alla c) anför:

Den i motion 1592 väckta frågan om en beräkning av sjukpenninggrundande inkomst för egenföretagare även för inkomster under 6 000 kr. har som nämnts behandlats av sjukpenningkommittén i betänkandet SOU 1981:22. Kommittén har ansett att administrativa skäl talar för att nuvarande begränsningar vid beräkning av sjukpenninggrundande inkomst bör behållas. Vi kan ansluta oss till denna bedömning under förutsättning att man på annat sätt söker nå en bättre överensstämmelse mellan förmåner och

avgiftsuttag för egenföretagare med låga inkomster. Nuvarande ordning innebär att sådana egenföretagare, främst kvinnor, som arbetar endast en mindre del och inte kommer upp till en sjukpenninggrundande inkomst eller får en låg sådan, drabbas hårt ekonomiskt av ett högt avgiftsuttag samtidigt som de går miste om de förmåner de betalar för. Frågan om ett minskat avgiftsuttag i dessa fall har också tagits upp i motion 1592 och kommer senare att behandlas av utskottet. Vi kommer i det sammanhanget att verka för en bättre överensstämmelse mellan förmåner och avgifter när det gäller egenföretagare med låga inkomster och har därför f.n. inget särskilt yrkande.

2. Kompensationsnivån för deltidsarbetande (mom. 6)

Karin Israelsson, Gunhild Bolander och Rune Backlund (alla c) anför:

Bristerna i den sociala tryggheten vid sjukdom drabbar främst kvinnorna, eftersom de i mycket större utsträckning än männen är deltidsarbetande. Det är angeläget att frågan om en bättre kompensation från sjukpenningförsäkringen för denna grupp förvärvsarbetande snarast får en lösning. Vi har i reservation 3 som en åtgärd för att nå en bättre kompensation föreslagit ett slopande av fridagsregeln eftersom denna i hög grad drabbar deltidsarbetande. Detta förslag löser emellertid endast delvis problemen, och vi förutsätter därför att regeringen snarast låter utreda frågan om deltids- och delårsarbetandes ställning inom sjukförsäkringen i enlighet med riksdagens uttalanden vid föregående riksmöte.

I reservation 4 föreslagna lagändringar

1 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring

Härigenom föreskrivs att 3 kap. 4, 9, 10 och 11 §§, 4 kap. 4, 5, 10 och 14 §§ lagen (1962:381) om allmän försäkring skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Reservanternas förslag

3 kap.

4 §

Hel sjukpenning utgör för dag nittio procent av den fastställda sjukpenninggrundande inkomsten, delad med trehundra sextiofem. Sjukpenningen avrundas till närmaste hela kronantal. För försäkrad som avses i 1 § andra stycket utgör hel sjukpenning åtta kronor för dag.

Hel sjukpenning utgör per dag
a) för tid intill dess nittio dagar förflutit efter den dag då sjukdomsfallet inträffade åttiosju procent av den del av den fastställda sjukpenninggrundande inkomsten som inte överstiger fem och en halv gånger basbeloppet och sextio procent av återstoden av sådan inkomst,

b) för tid därefter nittio procent av den del av den fastställda sjukpenninggrundande inkomsten som inte överstiger fem och en halv gånger basbeloppet och sextio procent av återstoden av sådan inkomst,

allt delat med trehundra sextiofem och avrundat till närmaste hela kronantal. För en försäkrad som avses i 1 § andra stycket utgör hel sjukpenning åtta kronor per dag.

För varje dag då den försäkrade får sjukhusvård skall sjukpenningen minskas med fyrtio kronor, dock med högst en tredjedel av sjukpenningens belopp. Därvid skall det belopp varmed minskning sker avrundas till närmast lägre hela kronantal. Sjukpenningen vid sjukhusvård skall dock alltid utgå med lägst åtta kronor.

9 §

Försäkrad kvinna har rätt till havandeskapspenning, om havandeskap har satt ned hennes förmåga att utföra uppgifterna i sitt förvärvsarbete med minst hälften och hon inte kan omplaceras till annat mindre ansträngande arbete enligt bestämmelserna i 12 § lagen (1978:410) om rätt till ledighet för vård av barn, m. m. Havandeskapspenning utgår för varje dag som nedsättningen består, dock tidigast från och med den sextionde dagen och längst till och med den elfte dagen före den beräknade tidpunkten för barnets födelse.

Nuvarande lydelse

Havandeskapspenning utgår med belopp som motsvarar kvinnans sjukpenning enligt 4 §.

Kvinna som önskar erhålla havandeskapspenning skall göra ansökan därom. Till ansökan skall fogas läkarintyg om kvinnans möjligheter att utföra sina arbetsuppgifter. Allmän försäkringskassa får påfordra att kvinnans rätt till havandeskapspenning styrkes genom utlåtande av hennes arbetsgivare.

I beslut om havandeskapspenning skall anges under vilken tid ersättning kan utgå.

Vad i lag eller annan författning föreskrives om sjukpenning gäller i fråga om havandeskapspenning. Havandeskapspenning utgår ej i den mån kvinnan för samma tid uppbär sjukpenning.

Reservanternas förslag

Havandeskapspenning utgår med belopp som motsvarar kvinnans sjukpenning enligt 4 § *första stycket a).*

10 §

För den dag då sjukdomsfallet inträffade utgår sjukpenning endast om den försäkrade på grund av sjukdomen gått miste om dagpenning från erkänd arbetslöshetskassa eller kontant arbetsmarknadsstöd enligt lagen (1973:371) om kontant arbetsmarknadsstöd eller sjukperioden börjar inom tjugu dagar efter föregående sjukperiods slut.

Varar sjukperioden högst sex dagar utöver den dag då sjukdomsfallet inträffade, utgår sjukpenning för dag då den försäkrade icke skulle hava utfört förvärsarbete i sin huvudsakliga sysselsättning, endast i den mån antalet dagar, den dag då sjukdomsfallet inträffade oräknad, överstiger två.

Utan hinder av andra stycket utgår

- a) sjukpenning för semesterdag;*
- b) sjukpenning till försäkrad som vid sjukperiodens början äger uppbära dagpenning från erkänd arbetslöshetskassa eller kontant arbetsmarknadsstöd enligt lagen (1973:371) om kontant arbetsmarknadsstöd;*
- c) sjukpenning till försäkrad som avses i 1 § andra stycket.*

Sjukpenning må ej utgivas för tid innan anmälan om sjukdomsfallet

För den dag då sjukdomsfallet inträffade utgår sjukpenning endast om den försäkrade på grund av sjukdomen gått miste om dagpenning från erkänd arbetslöshetskassa eller kontant arbetsmarknadsstöd enligt lagen (1973:371) om kontant arbetsmarknadsstöd eller sjukperioden börjar inom tjugu dagar efter föregående sjukperiods slut. *I sistnämnda fall anses den senare perioden som en fortsättning på den föregående.*

Med den dag då sjukdomsfallet inträffade förstås den första dag i sjukperioden då arbetsförmågan till följd av sjukdomen varit nedsatt med minst hälften.

Vad som sägs i första stycket gäller även för de två första dagarna (karensdagar) efter den dag då sjukdomsfallet inträffade. Till en försäkrad som gått miste om sjukpenning under sammanlagt tio karensdagar utgår dock sjukpenning även för karensdagar vid sjukdomsfall som inträffar under återstoden av ett år räknat från den första av de tio karensdagarna.

Sjukpenning får inte utges och karensdagar inte tillgodoräknas för

Nuvarande lydelse

gjorts hos den allmänna försäkringskassan *där ej hinder mött för sådan* anmälan eller eljest särskilda skäl *föranleda* att sjukpenning bör utgå.

Såsom sjukperiod anses tid, varunder försäkrad i oavbruten följd lider av sjukdom som avses i 7 §.

Reservanternas förslag

tid innan anmälan om sjukdomsfallet gjorts hos den allmänna försäkringskassan *i annat fall än då* hinder mött för anmälan eller eljest särskilda skäl *föranleder det*.

Med sjukperiod anses *den* tid, varunder *den försäkrade* i oavbruten följd lider av *sådan* sjukdom som avses i 7 §.

11 §

Om en försäkrad gör anmälan till den allmänna försäkringskassan skall i fråga om sjukperioder, som börjar efter nästa månadsskifte, sjukpenning som svarar mot inkomst av annat förvärsarbete inte utgå för de första *tre*, trettio eller nittio dagar av varje sjukperiod, den dag då sjukdomsfallet inträffade inräknad (karenstid). I fråga om sådan sjukpenning tillämpas inte 10 § första – *tredje* styckena. Vid beräkning av karenstid skall, om en sjukperiod börjar inom tjugu dagar efter föregående sjukperiods slut, de båda perioderna anses såsom en sjukperiod.

En försäkrad, som gjort anmälan enligt första stycket, får övergå till försäkring med kortare karenstid *eller utan karenstid*, om han har god hälsa *och ej har fyllt femtiofem år*. En sådan ändring skall gälla från och med månaden närmast efter den, då framställningen gjordes hos kassan, men får ej tillämpas vid sjukdom som inträffat innan ändringen blivit gällande.

Om en försäkrad gör anmälan till den allmänna försäkringskassan skall i fråga om sjukperioder, som börjar efter nästa månadsskifte, sjukpenning som svarar mot inkomst av annat förvärsarbete inte utgå för de första trettio eller nittio dagar av varje sjukperiod, den dag då sjukdomsfallet inträffade inräknad (karenstid). I fråga om sådan sjukpenning tillämpas inte 10 § första – *fjärde* styckena. Vid beräkning av karenstid skall, om en sjukperiod börjar inom tjugu dagar efter föregående sjukperiods slut, de båda perioderna anses såsom en sjukperiod.

En försäkrad, som gjort anmälan enligt första stycket, får övergå till försäkring med kortare karenstid, om han har god hälsa. En sådan ändring skall gälla från och med månaden närmast efter den, då framställningen gjordes hos kassan, men får ej tillämpas vid sjukdom som inträffat innan ändringen blivit gällande.

Sjukpenning får inte utgå för tid innan anmälan om sjukdomsfallet gjorts hos den allmänna försäkringskassan i annat fall än då hinder mött för anmälan eller eljest särskilda skäl föranleder det.

I fråga om försäkring med karenstid skall vid tillämpning av 5 § andra stycket första punkten den i sagda punkt angivna tiden trettio dagar ökas med det antal dagar som svarar mot den valda karenstiden.

Nuvarande lydelse

Reservanternas förslag

4 kap.

4 §

Hel föräldrapenning enligt 2 § utgår med trettiosju kronor om dagen (garantinivå). Har föräldern under minst tvåhundra sjuttio dagar i följd före barnets födelse eller den beräknade tidpunkten härför varit, eller skulle föräldern, om försäkringskassan haft kännedom om samliga föreliggande förhållanden, ha varit försäkrad för en sjukpenning överstigande nämnda belopp, utgår föräldrapenningen med ett belopp som motsvarar föräldrarnas sjukpenning enligt 3 kap. 4 §.

Om föräldrarna har barnet gemensamt i sin vård, utgår föräldrapenning över garantinivån till fadern endast under förutsättning att även modern är eller enligt vad förut sagts bort vara försäkrad för sjukpenning som överstiger garantinivån. Undantag från vad nu sagts får medges när det visas att modern till följd av sjukdom eller av andra särskilda skäl inte kan anses ha möjlighet att vårda barnet.

Hel föräldrapenning enligt 2 § utgör nittio procent av den fastställda sjukpenninggrundande inkomsten, delad med trehundra sextiofem, och avrundas till närmaste hela kronal. Föräldrapenningen utgör dock alltid lägst trettiosju kronor om dagen (garantinivå). Föräldrapenning utgår med belopp över garantinivån endast om föräldern under minst tvåhundra sjuttio dagar i följd före barnets födelse eller den beräknade tidpunkten för födelsen har haft en sjukpenninggrundande inkomst som ger en föräldrapenning överstigande denna nivå. Detsamma gäller då föräldern under denna tid skulle ha haft en sådan inkomst, om försäkringskassan hade haft kännedom om samliga föreliggande förhållanden.

Om föräldrarna har barnet gemensamt i sin vård, utgår föräldrapenning över garantinivån till fadern endast under förutsättning att även modern skulle ha varit berättigad till föräldrapenning som överstiger garantinivån. Undantag från vad nu sagts får medges när det visas att modern till följd av sjukdom eller av andra särskilda skäl inte kan anses ha möjlighet att vårda barnet.

5 §

Som villkor för föräldrapenning enligt 2 § gäller att föräldern varit inskriven hos allmän försäkringskassa under minst etthundra tretti dagar i följd närmast före barnets födelse eller den beräknade tidpunkten för denna. Föräldrapenning får utgå även om föräldern icke har varit inskriven hos försäkringskassa enligt vad nu sagts men skulle ha varit inskriven om kassan hade ägt kännedom om samtliga de förhållanden som förelegat.

Villkor om inskrivning hos försäkringskassa eller försäkring för viss sjukpenning enligt 4 § anses uppfyllt om det har berott på åldersregeln i 1 kap. 4 § att villkoret ej har kunnat uppfyllas.

Villkor om inskrivning hos försäkringskassa eller viss sjukpenninggrundande inkomst anses uppfyllt om det har berott på åldersregeln i 1 kap. 4 § att villkoret inte har kunnat uppfyllas.

Nuvarande lydelse

Reservanternas förslag

10 §

Föräldrapenning enligt 8 § utgår med belopp som motsvarar föräldrarnas sjukpenning enligt 3 kap. 4 §. Bestämmelserna i 3 kap. 10 § fjärde stycket och 15 § äga motsvarande tillämpning på föräldrapenning enligt 8 §.

Föräldrapenning enligt 8 § utgår med belopp som motsvarar föräldrarnas sjukpenning enligt 3 kap. 4 § första stycket a). Bestämmelserna i 3 kap. 10 § fjärde stycket och 15 § tillämpas även på föräldrapenning enligt 8 §.

14 §

Under sådan tid som anges i 13 § första stycket utgår särskild föräldrapenning för dag, när

a) förälder inte förvärvsarbetar, med ett belopp som motsvarar föräldrarnas sjukpenning enligt 3 kap. 4 §, dock lägst trettiosju kronor (garantinivå).

a) förälder inte förvärvsarbetar, med ett belopp som utgör nittio procent av den fastställda sjukpenninggrundande inkomsten, delad med trehundra sextio fem, och avrundas till närmaste hela kronor, dock alltid med lägst trettiosju kronor (garantinivå),

b) förälder förvärvsarbetar högst hälften av normal arbetstid, med ett belopp som motsvarar hälften av det belopp som anges under a),

c) förälder förvärvsarbetar högst tre fjärdedelar av normal arbetstid, med ett belopp som motsvarar en fjärdedel av det belopp som anges under a).

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 1984.

2. För sjukdomsfall som har inträffat före ikraftträdandet gäller 3 kap. 10 och 11 §§ i deras äldre lydelse. För den som vid ikraftträdandet uppbär sjukpenning skall sjukpenningen beräknas enligt bestämmelserna i 3 kap. 4 § första stycket b) så länge det pågående sjukfallet varar.

2 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1956:293) om ersättning åt smittbärare

Härigenom föreskrivs att 3 § lagen (1956:293) om ersättning åt smittbärare skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Ersättningen för inkomstbortfall åt den som omfattas av sjukförsäkring enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring utgår för dag *räknat med det högsta belopp som han vid sjukdom är berättigad att uppbära i sjukpenning* och sjukpenningtillägg på grund av försäkring enligt nämnda lag eller med stöd därav meddelade bestämmelser; dock att ersättning åt den som åtnjuter annan inkomst av förvärvsarbete än inkomst av anställning alltid skall bestämmas till det belopp för dag räknat som skulle hava utgått till honom, därest hela hans årsinkomst av förvärvsarbete utgjort inkomst av anställning.

I annat fall än i första stycket avses skall ersättningen åt tillfällig smittbärare för inkomstbortfall med tillämpning av de i nämnda stycke angivna grunderna utgå med det belopp för dag räknat som han skulle hava ägt uppbära från allmän försäkringskassa, därest han varit sjukpenningförsäkrad jämlikt 3 kap. lagen om allmän försäkring.

Den som ej fyllt sexton år må ej åtnjuta ersättning med mindre han visar att han genom ingripandet går miste om arbetsinkomst.

Reservanternas förslag

3 §

Ersättningen för inkomstbortfall åt den som omfattas av sjukförsäkring enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring utgår för dag *med ett belopp beräknat enligt 3 kap. 4 § första stycket a) nämnda lag ökat med sjukpenningtillägg* på grund av försäkring enligt nämnda lag eller med stöd därav meddelade bestämmelser; dock att ersättning åt den som åtnjuter annan inkomst av förvärvsarbete än inkomst av anställning alltid skall bestämmas till det belopp för dag räknat som skulle hava utgått till honom, därest hela hans årsinkomst av förvärvsarbete utgjort inkomst av anställning.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1984.